

Otázky na bakalárske štátne skúšky

Bakalársky študijný program Fib – jednoodborová filozofia

Dejiny filozofie

1. Pojem *arché* v predsokratovskej filozofii.
2. Platón – teória ideí.
3. Aristoteles – prvá filozofia.
4. Helenistická filozofia – kontext, hlavné smery.
5. A. Augustín – otázka Božieho štátu a problém času.
6. T. Akvinský – ontologické dôkazy božej existencie.
7. Neskorá scholastika (R. Bacon, Duns Scot, Occam)
8. Renesančná prírodná filozofia – (Bruno, Galilei).
9. Renesančná sociálna filozofia – (More, Campanella).
10. Model substančnej metafyziky v novoveku (Descartes, Spinoza, Leibniz).
11. Britský empirizmus (Berkeley, Lock, Hume).
12. Problém teórie štátu vo filozofii Hobbesa a Rousseaua.
13. I. Kant – metafyzika ako veda o možnostiach a hraniciach ľudského poznania.
14. J. G. Fichte – pojem JA (filozofia jastva).
15. F. W. J. Schelling – Systém transcendentálneho idealizmu.
16. G. W. F. Hegel a jeho filozofický systém.
17. K. Marx – dialektický materializmus.
18. F. Nietzsche – filozofia hodnôt (problém nihilizmu).
19. E. Husserl – fenomenológia ako univerzálna metóda.
20. M. Heidegger – otázka bytia (*Seinsfrage*) a čas.
21. L. Wittgenstein – filozofia jazyka.
22. Filozofia štúrovcov.
23. Masarykova filozofia humanizmu
24. Patočková filozofia – fenomenológia a dejiny.

Systematická filozofia

1. Základy tradičnej a modernej logickej sémantiky. Základy výrokovej a predikátovej logiky.
2. Základné metodologické koncepcie 20. storočia (novopozitivismus, K. R. Popper, T. S. Kuhn, I. Lakatos, P. Feyerabend).
3. Status a úloha epistemológie v historicko-filozofickej reflexii; gnozeológia, epistemológia a noetika.
4. Epistemológia a špeciálne vedy o poznaní. Štruktúra poznávacej činnosti (zmyslové a rozumové poznanie).
5. Jazyk a poznanie – miesto jazyka v procese poznania; znak a odraz; jazykové formy myslenia.

6. Teória pravdy; korešpondenčná teória pravdy a jej klasické a neklasické interpretácie (koherenčné teórie pravdy, konvencionalizmus, pragmatická koncepcia pravdy).
7. Hlavné metafyzicko-ontologické modely v dejinách filozofie.
8. Ontologická diferencia – bytie a jestvujúcno.
9. Axiológia a jej predmet.
10. Axiologický subjekt.
11. Novokantovská filozofia a problém hodnôt (W. Windelband, H. Rickert)
12. Nietzsche – nemorálna ontológia
13. M. Scheler – Formalizmus v etike a materiálna etika hodnôt.
14. Heideggerov vzťah k hodnotám a k hodnotiacemu mysleniu.

Povinná literatúra:

1. ČERNÍK, V.: *K pojmu bytia*. Martin: Honner 2000.
2. ČERNÍK, V. – FARKAŠOVÁ, E. – VICENÍK, J.: *Teória poznania*. Bratislava: Pravda 1986.
3. FAJKUS, B.: *Filosofie a metodologie vědy*. Praha: Academia 2005.
4. FLOSS, P.: *Architekti křesťanského středověkého vědění*. Praha: Vyšehrad 2004, s. 185 – 267.
5. GAHÉR, F.: *Logika pre každého*. Bratislava: Iris 1998.
6. HANKINS, J. (ed.): *Renesanční filosofie*. Prel. M. Pokorný. Praha: OIKOYMENH 2011, s. s. 366 – 370.
7. HOLZHEY, H. – RÖD, W.: *Filosofie 19. a 20. století II*. Prel. M. Pokorný. Praha: OIKOYMENH 2006, s. 183 – 226.
8. JUSKO, Š.: Patočka a Scheler. In: Leško, V. – Stojka, R. (eds.) *Patočka a filozofia 20. storočia*. Košice 2015.
9. JUSKO, Š.: *Vybrané kapitoly z axiologie*. Košice: Šafárikpress 2020.
10. KOYRÉ, A.: *Od uzavřeného světa k nekonečnému vesmíru*. Praha: Vyšehrad 2004.
11. KRATOCHVÍL, Z.: *Filosofie živé přírody*. Praha: Hermann & Synové 1996.
12. KOUBA, P.: Nietzscheho nemorálna ontológia. In: Kouba, P.: *Smysl konečnosti*. Praha 2001.
13. PEREGRIN, J.: *Kapitoly z analytické filosofie*. Praha: Filozofia 2005.
14. SISÁKOVÁ, O.: *Filozofia hodnôt medzi modernou a postmodernou*. Prešov 2001.
15. THOLT, P.: *Epistemológia. Vybrané kapitoly*. Košice: UPJŠ 2013.
16. VAROSS, M.: *Úvod do axiologie*. Bratislava: Pravda 1970.
17. VÁROSSOVÁ, E.: Filozofia štúrovcov. In: Bodnár, J. a kol.: *Dejiny filozofického myslenia na Slovensku I*. Bratislava: Veda 1987, s. 350 – 410.
18. ZOUHAR, J. – STOJKA, R.: *Kapitoly z dějin české filozofie 20. století*. Košice: UPJŠ 2015.